

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.
Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont 2 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Azja. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości powszechnej, że mianowany dekretem wysokiego c. k. ministerjum sprawiedliwości *notaryusz Paweł Górka* w obrębie lwowskiego sądu krajowego z siedzibą w Rawie, złożył na dniu 30. kwietnia r. b. przepisana przysięgę w tutejszym c. k. wyższym sądzie krajowym.

Lwów, 4go maja 1860.

Sprawy krajowe.

Pytania przeznaczone do rozbioru na 28 ogólne Zgromadzenie Towarzystwa gospodar. galicyj. dnia 23go i następn. czerwca roku 1860.

(Dokończenie.)

IV. Sekcyja chowu koni.

13. Jakim sposobem zaradzić upadkowi chowu koni w Galicyi, i jak polepszyć rasę koni roboczych, to jest: koni używanych do robót rolnych, koni zaprzężnych i remontowych?

14. Nagrody rządowe kilku tysięcy dukatów na premia za chów koni i kursa, czy okazały jaki polepszający skutek w chowie koni? Czy zaprowadzone nagrody kursowe nie są przedczesne, i jak na teraz skuteczniej użyte być mogą ku poprawie chowu koni?

15. Jakiej rasy ogierami można najskuteczniej poprawić rasę koni roboczych? Posiadacze znaczniejszych stad zechcą udzielić Tow. gosp. swych rad i objaśnień w tych materyach.

V. Sekcyja sadownicza.

16. a) które gatunki jabłek i gruszek są najsposobniejsze do tego, aby się stały przedmiotem handlu?

b) Który ze znanych trzech sposobów mnożenia drzew owocowych (szczepienie, oczkowanie i kożuchowanie) prowadzi najprędzej do wystawienia znacznego sadu?

VI. Sekcyja jedwabnicza.

17. Jakie byłyby najskuteczniejsze sposoby zachęcenia naszego ludu wiejskiego do rozmnażania drzew morwowych?

VII. Sekcyja technologiczna.

18. Gdy nasza okowita prowadzi się znaczny handel za granicą: do Włoch, do Francyi i w inne miejsca, a okowita ta najprzód idzie do Wiednia, tam w fabrykach rektyfikacyjnych przerabia się na spirytus rektyfikowany czysty, dopiero staje się produktem handlu zagranicznego, nasuwa się pytanie, czy nie byłoby na czasie założyć fabryki rektyfikatu spirytusu u nas w Galicyi? czy na małą skalę u pojedynczych posiadaczy gorzelni? czy też na wielką skalę? przez spółki? lub przez akcyje?

Prócz tych pytań może który z członków naszego Towarzystwa obznajomony jest bliżej z handlem spirytusu czyszczonego z fabrykacyą spirytusu onegoż, zechce nas objaśnić, jaka jest różnica cen spirytusu czyszczonego i nieczyszczonego, jakie wydatki potrzebne do założenia fabryk rektyfikacyi, słowem o wszystkim, coby mogło dać wyobrażenie o korzyściach i użytecznościach założenia takich fabryk?

19. Przy zbliżającej się kolei żelaznej do naszych stron, czy nie byłoby korzystnie pomyśleć o założeniu fabryk krochmalu ze zboża lub kartofel, które za granicą w Niemczech i innych krajach w wielkiej ilości exystują? Czy my w kraju naszym, mając daleko niższe ceny zboża niż za granicą, utworzywszy fabryki krochmalu, moglibyśmy z korzyścią konkurować z fabrykami zagranicznymi, sprzedając nasz krochmal za granicą? Do rozwiązania tego pytania potrzebneby były daty statystyczne fabryk istniejących za granicą handlu tym artykułem, nakładu na założenie takich fabryk odpowiedź na te zadania, na przyszłe posiedzenie letnie byłaby pożądana.

20. Kadzie fermentacyjne głębsze okazują się lepsze do fermentacyi, a tem samem do wydatku spirytusu. Jaka jest tego przyczyna?

21. Czy wygrzewacz roboczy (Maischwärmer) potrzebny jest w gorzelniach lub nie?

22. Czy używają w kraju w gorzelniach do zacierów i do hłowicy słoju zielonego bez dodatku słoju suchego? czy z korzyścią? i czy tym sposobem mogłyby się obejść gorzelnie bez suszarni słoju?

23. Na Szląsku austriackim w dobrach J. C. Wys. Arcyksięcia Albrechta w Cieszynie urządzona jest na sposób amerykański uprawa lnu i konopi. Podług dat podanych przez znawcę w tej mierze znakomitego p. c. k. radcę Reutera, okazuje się, że z morga ziemi lekkiej zbierają przeciętnie rok rocznie po 4 cetn. lnu czystego włókna, którego cetnar sprzedają po 40 złr. m. k.

Konopi zaś wprawdzie z ziemi silniejszej uzyskują przeciętnie po 8 cetn. wartości po 20 złr. Przyrząd do uprawy na małą skalę po zbiorze z kilku do 10 morgów jest bardzo mało kosztowny. Pytanie, czy już gdzie w kraju naszym sposób ten uprawy włókna istnieje? gdyż byłby bardzo pożądanym?

Dla sekcyi administracyjnej i ekonomii politycznej pozostały jeszcze pytania w sprawach dzielenia lub regulacyi pastwisk gminnych, niedzielności i łączenia posiadłości wiejskich i dziedziczenia posiadłości włościańskich, zawarte w liście okólnym z d. 21. października 1859 do l. 494.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

We Lwowie, dnia 27. kwietnia r. 1860.

Sprostowanie. W ogłoszonych we wczorajszej Gazecie pytaniach Towarz. gospod. zaszła pomyłka; mianowicie w pytaniu 5tem, ustępie c) liczbie 5.) powinno być zamiast: „kótek przodkowych dla bezkoleśnych“ —: „kótek, przodkary dla nakoleśnych.“

(Predykanci przy armii. — Nowiny dworu. — Depozyta lombardzkie.)

Wiedeń, 2go maja. Jego c. k. Apost. Mość raczył najw. postanowieniem z 26. kwietnia r. b. rozporządzić, by sprawy duchowne ewangelików obydwóch wyznań załatwiali w c. k. armii predykanci garnizonowi wyznania tak augsburgskiego jak i helweckiego.

W tej więc mierze należy na stacyach w Wiedniu, Weronie, Budzie, we Lwowie, Pradze i w Hermansztadzie ustanowić po dwóch predykantów garnizonowych, jednego dla wyznania augsburgskiego, a drugiego dla helweckiego, którzy nie tylko w miejscu pobytu dopełniać mają funkcyje duchowne dla swych współwierzców w oddziałach wojskowych broni rozmaitej, w szpitalach i we wszystkich innych zakładach wojskowych, lecz oprócz tego objeżdżać od czasu do czasu wskazane im powiaty według polecenia jeneralnej komendy krajowej, której we wszystkich stosunkach podlegają.

Mianować ich będzie naczelną komenda armii z zaliczeniem do ogólnego stanu kleru wojskowego i z porównaniem ich co do płacy i emolumentów przynależnych z innymi kapelanami wojskowymi.

W pomienionych przeto miejscach stacyjnych oddany ma im być lokal odpowiedni dla odprawiania nabożeństwa z potrzebnymi aparatami kościelnymi, jak niemniej i ruchomą kaplicę przy objeżdżaniu powiatów.

W czasach wojennych dodać należy dla duchownej służby szpitalowej każdej armii czynnej dwóch ewangelickich predykantów (jednego wyznania augsburgskiego, a drugiego helweckiego), a to przez cały ciąg wojny.

Dopełnienie tego najw. postanowienia poruczono naczelną komendzie armii.

— Jej cesarzew. Mość najdostojniejsza Arcyksiężna *Zofia* przybyła 29go kwietnia o godzinie 5³/₄ po południu z Drezna do dworca kolei żelaznej w Bubencu, z kąd udała się do burgu cesarskiego na Hradczynie. Dnia 30go o godzinie 8¹/₂ zrana odjechał Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę *Franciszek Karol* z najdostojniejszą Arcyksiężną *Zofią* z powrotem z Pragi do Wiednia. Naczelnicy zwierzchności rozmaitych zebrałi się we dworcu pragskim dla złożenia uszanowania swego dostojnym podróżnym.

— Z powodu ostatnich wypadków wojennych zwieziono były do Werony depozyta sądowe i administracyjne, które zostawały u austriackich zwierzchności w Lombardyi, i które to depozyta znajdują się potąd jeszcze w tem samym mieście.

Dnia 13go z. m. zebrała się przeto w Weronie komisya mierzana dla urządzenia nastąpić mającego wydania depozytów przynależnych do odstąpionych części Lombardyi — król. rządowi sardyńskiemu na mocy traktatu zawartego w Zuryku.

Dla uchylenia reklamacji późniejszych wzywa się tych cywilnych i wojskowych obywateli austriackich, na rzecz których złożone były depozyta u dawniejszych zwierzchności austriackich w Lombardyi, by z pretensjami swemi w tej mierze zgłosili się do 1. czerwca 1860 u komisji wspomnianej, ażeby przy wydaniu depozytów król. rządowi sardyńskiemu mogły pretensje te być uwzględnione.

Hiszpania.

(Traktat pokoju podpisany. — Ujęcie Infantów. — Zamknięcie układów z Marokiem.)

Madryt, 27. kwietnia. Dnia 25. kwietnia stanął w Tetuanie uroczysty traktat pokoju między Hiszpanią a Marokiem. Marszałek O'Donnell i Mulej Abas zeszli się naprzód na ustną konferencję, w której ostatnie poustawiali trudności. Osnowę traktatu ułożono zaraz w obudwu językach. Maroko obowiązuje się w przeciągu jednego roku wypłacić całą sumę przyznanego wynagrodzenia wojennego, aby jak najrychlej powrócić do posiadania zakładu wojennego, to jest miasta Tetuanu.

— Rząd nie powziął jeszcze żadnej uchwały, jak ma postąpić sobie z uwięzionymi Infantami. Słychać, że naprzód zasięgnięto zdania rady państwa, i dlatego O'Donnella powołał do Hiszpanii.

— *Diario di Barcelona* zawiera o przytrzymaniu hrabi Montemolin i jego brata następujące szczegóły:

„Infanci błąkali się przez dwie nocy; niejaki Raga przyjął ich potajemnie do swego domu w Uldecona, i jak się zdaje, nie znał osobiście swych gości. Jenerałny kapitan prowincyi wiedział już poniekąd, że Infanci znajdują się w Uldecona, i kazał dlatego ściśle obsadzić straża okolice a szczególnie wybrzeże; a dowiedziawszy się dokładnie, w którym miejscu się ukrywają, wyprawił podpułkownika Rodriguez z poleceniem aresztować ich w nocy. Nadarownie przetrzasano dwa domy; w trzecim zeznał właściciel, że przyjął do siebie w gospodę dwóch nieznajomych. Oficer okazał im dany rozkaz, i ci się poddali. Z rozkazu oficera wsiedli na mały okręt, a o pół do siódmej godziny zrana stanęli pod eskortą w Tortozie; umieszczono ich tymczasem w domu gubernatora z wszelkimi ich stopniowi przynależnymi względami, nim przyrzadzili dla nich pomieszkanie w domu położonym na końcu miasta. Wstęp do nich mają tylko gubernator i prokurator państwa. W czasie przejazdu a nawet później mówił hrabia wiele, szczególnie o armiach europejskich, z czem zdaje się być bardzo obeznanym. Chwalił żołnierzy hiszpańskich i w ogóle o wszystkim dobrze mówił. Brat jego milczał.”

— Zamknięcie układów między marszałkiem O'Donnell i marokańskim pełnomocnikiem Sidi Abbas, stanęło na posiedzeniu 25go kwietnia w Tetuanie na tem, że Maroko obowiązuje się w przeciągu roku po zawarciu traktatu wypłacić całą kontrybucję wojenną, ażeby jak najspieszniej objąć znowu w posiadanie miasto Tetuan. O'Donnell zamyslał 27. udać się z powrotem do Madrytu, gdzie jego obecność jest niezbędnie potrzebna.

Anglia.

(Posiedzenie parlamentu z 27. kwietnia.)

Londyn, 29. kwietnia. Na przedwczorajszym posiedzeniu izby niższej interpelował *Griffith* ministra spraw zewnętrznych, czy prawdziwą jest pogłoska, jakoby francuski minister spraw zagranicznych oznajmił reprezentantom tych mocarstw, które podpisały traktaty wiedeńskie, że jak tylko odstąpienia Sabaudyi będzie sankcjonowane powszechnem głosowaniem mieszkańców kraju i ratyfikacją izb sardyńskich, zajmie Francya natychmiast tę prowincję w posiadanie i tylko część tej kwestyi przedłoży konferencji. Po nim wniósł *Fitzgerald* następujące zapytanie: 1) Czy zapadła już stanowcza uchwała, że sprawa sabaudzka ma być przedłożona kongresowi głównych mocarstw; 2) czy ułożono już, które mocarstwa mają uczestniczyć na kongresie; 3) czy Francya zrobiła propozycję, ażeby kongres nienaradzał się nad niczem więcej tylko nad środkami ku ubezpieczeniu neutralności Szwajcaryi, nieporuszając przytem żadnej kwestyi, któraby podług mniemania Francyi mogła pociągnąć za sobą podział Sabaudyi; a na koniec 4) czy Francya oświadczyła jeszcze raz wyraźnie, że nie dopuści, ażeby jakkolwiek część Sabaudyi wcielona być miała do Szwajcaryi? Na to wszystko odpowiedział lord *John Russell*: Co do neutralnych części Sabaudyi, wyjaśnił izbie o ile zdołam właściwy stań rzeczy, chociaż to wyjaśnienie nie będzie wcale dokładne. Wnieśliśmy projekt zaprosić mocarstwa europejskie, które podpisały traktaty wiedeńskie, na konferencję dla naradzenia się nad pewną kwestją. Rzecz idzie o to podług oświadczenia rządu francuskiego, ażeby pogodzić 92. artykuł traktatu wiedeńskiego z traktatem zawartym w Turynie między Cesarzem Francuzów i Królem sardyńskim. Nie zdaje mi się, by rząd francuski pragnął oznaczyć bliżej, jakie kwestye mają być rozważane, lub ograniczać w jakikolwiek sposób przyszłe obrady konferencji. Z not, które otrzymałem, i z rozmaitych oświadczeń Cesarza Francuzów wypada mi wnosić, że terazniejszy rząd francuski sprzeciwiałby się na konferencji stanowczo wszelkim projektom względem podziału Sabaudyi. Ale oczywiście możnaby obmyślić inny sposób na to, ażeby bez podziału Sabaudyi nadać Szwajcaryi taką granicę wojskową, jakaby sama zaproponować mogła. Jeżeli Szwajcarya zrobiła istotnie taki projekt, tedy wypadłoby rządowi Jej król. Mości i innym mocarstwom wziąć go pod rozwagę. Co do uczestnictwa w konferencji przyszłego prawo ośmiu mocarstwom, które miały udział w traktatach wiedeńskich, a o ile

mań się zdaje, nie podlega żadnej wątpliwości, że wszystkie te mocarstwa zgodzą się także na przypuszczenie Szwajcaryi. Względem Sardynii toczą się jeszcze układy, jak również co do sposobu, w jaki Szwajcarya i Sabaudya mają być reprezentowane na konferencji. Za przykład wyjątkowy w tym względzie ma służyć konferencja londyńska w r. 1831—32. Na mocy tego wyjątku mogą mocarstwa, które niepodpisywały traktatów wiedeńskich, zasiadać albo zawsze albo tylko w pewnych wypadkach na konferencji. Ale wszystko to, jak powiedziałem, nie jest jeszcze ułożone. O terminie do zebrania się konferencji była już także mowa; ale rząd francuski oświadczył, że przed zupełnem zawarciem traktatu turyńskiego uważa konferencję za niesposobną, a traktat turyński będzie dopiero wtedy zupełnie zawarty, jak go zatwierdzą izby turyńskie. Konstytucya sardyńska postanawia, że żadne odstąpienie ziemi nie jest ważne, dopokąd parlament sardyński niezatwierdzi odnośnego traktatu. Rząd francuski powiada, że w razie, jeśliby wotum parlamentu piemonckiego nie oświadczyło się za odstąpieniem, albo nawet przeciw ratyfikacji traktatu, nie miałyby mocarstwa europejskie nad czem obradować, i przeto nie mogłyby pierwiej być zaproszone na konferencję, aż po zapadnięciu tego wotum. Jak słychać, wytoczy się ta sprawa w pierwszym tygodniu lub w pierwszych dziesięciu dniach miesiąca maja w parlamencie piemonckim, i zrobiono propozycję, ażeby konferencja po tym czasie się zebrała. Ale całkiem inna zachodzi kwestya co do posiadłości neutralnych części Sabaudyi w takim razie jeśli traktat będzie zatwierdzony, przypuściwszy, że zatwierdzenie to nastąpi w Turynie i przed zebraniem się konferencji. Oświadczyliśmy już kilkakrotnie w Paryżu, a lord Cowley powtórzył to za powrotem swoim, że podług naszego zdania byłoby rzeczą wielce pożądaną, ażeby Francya nie przedsiębrała żadnej okupacyi cywilnej lub wojskowej, dopokąd konferencja nie rozważy kwestyi względem neutralnych części Sabaudyi i nie rozstrzygnie, pod jakimi warunkami mają być te części posiadane na przyszłość. Ale rząd francuski przedstawia, że nie może zgodzić się na to, gdyż znaczyłoby to niejako przypuszczać, że traktat turyński nie ma tego znaczenia, jakie przecież mieć powinien, to jest, że nie przenosi całego prawa monarchicznego nad Sabaudya z Króla sardyńskiego na Cesarza Francuzów. Mimo to jednak zapewnia rząd francuski, że nie będzie zbyt skwapliwym w zajęciu tego terytorium, chociaż nie podobna zostawić go bez zwierzchności podczas konferencji. W tym względzie toczą się układy między obydwoma rządami, i nie są jeszcze ukończone. Musze jednak wyznać, że wolalibyśmy doprowadzić do skutku umowę, ażeby podczas konferencji nie był ten kraj w posiadaniu władz francuskich, gdyż z komplikacyi dokumentów może każdego dnia wywinąć się jaka sprawa dotkniętej ambicji lub obrazonego honoru, i natenczas nieprzyjemnie byłoby żądać od władz francuskich, ażeby nastąpiły z jakiej zajętej już części tego terytorium. Sprawa ta zawisała również jak i inne kwestye po największej części od sadu rozmaitych mocarstw europejskich. Zdaje mi się, że rząd pruski pojmuje tę rzecz tak samo jak my. Od innych mocarstw otrzymaliśmy wprawdzie także oświadczenia, co do tego szczególnego punktu, ale mogą tylko powiedzieć, że nie jest jeszcze rozstrzygnięty. — Po tej odpowiedzi lorda Russell rozpoczęła izba dalszą debatę nad bilem względem zniesienia podatków kościelnych. *Whiteside* zrobił wniosek, ażeby trzecie odczytanie tego bilu odłożyć na sześć miesięcy. Ten wniosek odrzuciła izba 235 głosami przeciw 226, i bil odczytany po raz trzeci utrzymał się.

Francya.

(Sprawozdania senackie. — Ludwisarnia krajowa. — Doniesienia z Teheranu. — Wiadomości bieżące. — Budowanie nowych kanałów.)

Paryż, 29. kwietnia. Na wniosek pana Segur d'Aguesseau uchwalił senat wydawać publiczne sprawozdania z swych obrad każdą razą, kiedy wysokie zgromadzenie uzna to za potrzebne. Uchwała ta nie jest bez znaczenia. W przyszłych sprawozdaniach mają przemawiać mowcy w pierwszej osobie, a nie w trzeciej, jak używał dotąd *Monitor* w ogłoszonych wyciągach.

— Marszałka Baraguay d'Hilliers spodziewają się w Bourges, gdzie jak słychać zamierza rząd umieścić wielkie zakłady wojskowe. Ma tu być skoncentrowana ludwisarnia dla armii lądowej a nadto i szkoła pyrotechniczna ma z Metz przeniesć się do Bourges. Mówią, że zebrana w niedzielę rada municypalna miasta otrzymała już odpowiednie zawiadomienie.

— Komitet artyleryi ogłosił, że na przyszłość istnieć będzie jedna tylko ludwisarnia wojenna na całą Francję. Siedziba jej będzie Bourges. Do wyrobu lafet, łańcuchów, wozów parkowych, jaszczków polnych przeznaczone będą trzy arsenały w Bourges, Lugdunie i La Fère.

— Francuski jenerał Creny, co świeżo wstąpił w służbę papieską, był dłuższy czas szefem jenerałnego sztabu w Algierii, uchodzi za człowieka wielkich zdolności i zostaje w ścisłych stosunkach przyjaźni z jenerałem Martimprey. Syn jenerała Creny, także oficer sztabu jenerałnego, jest adjutantem Martimpreya.

— Wielu uczniów medycyny wstąpiło za chirurgów wojskowych do armii papieskiej.

— Syn jenerała Ortegi, oficer armii afrykańskiej, wymieniony raz za odznaczenie się w rozkazie dziennym, posłał Królowej swoje demisyje i wstępuje pod rozkazy Lamoriciéra.

— Słychać, że Papież wydał koncesyę na dziennik francuski, który niebawem zacznie wychodzić w Rzymie.

— *Patrie* otrzymał nowe wiadomości z Teheranu z dnia 5. marca. Szach zajmuje się gorliwie reorganizacją armii. Przeznaczony do Khorassanu korpus jest już zupełnie uformowany. Stoi dotychczas w Meszed i liczy 20.000 żołnierza. Angielski poseł sir Henry Rawlinson, mianowany dopiero przed kilku miesiącami, prosił rząd angielski o swe uwolnienie, bo klimat nie służy jego zdrowiu.

— Ciało prawodawcze przyjęło przedwzorem projekt ustawy budowania kanałów ku kopalniom węgla w Sarry, ku salinom w Dieuze i do Kolmaru, i w której to mierze miasto Kolmar, kilku posiadaczy gruntowych i przemysłowców w Alzacji, tudzież towarzystwo dawnych salin na wschodzie przyrzekło zaliczyć państwu 13.800.000 franków. Również przyjęto i propozycję wyznaczyć dla ministerstwa rolnictwa na rok 1860 osobny kredyt w sumie 1.086.000 franków.

Włochy.

(Kwestya sabaudzka. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Sycylii.)

Turyń, 25. kwietnia. Nie zdaje się, aby kwestya sabaudzka załatwiła się stanowczo w pierwszych dwóch tygodniach, przynajmniej do tego czasu nie potwierdzi jeszcze parlament sardyński traktatu odstąpienia z d. 24. marca. Hrabia Cavour nie myśli bowiem wytoczyć kwestyi tej w parlamencie, póki nie zamkną się nawrotne wybory. W liczbie 83 nowych deputowanych spodziewa się hrabia Cavour znaleźć 70 lub 60 stronników ministryalnych. Nowe wybory naznaczono na d. 10. maja. Kilka dni zajmie następnie sprawozdanie mandatów, a tym sposobem przyciągną się rozprawy w kwestyi sabaudzkiej do połowy maja.

— Wszystkie protokoły głosowania w Sabaudyi i Nissie mają nadejść do Turyń, gdzie osobna francusko-sardyńska komisya ma sprawdzić rezultat głosowania. Następnie kiedy izby potwierdzą traktat odstąpienia, udadzą się komisarze sardyńscy do odstąpionych prowincyi, aby je formalnie francuskim komisarzom oddać w posiadanie.

— Powstanie w Sycylii jest przytłumione; tylko jeszcze w głębi wyspy przeciągają goryle i starają się znowu wzmocnić. Według wiadomości neapolitańskich, z 24. kwietnia, które 27. nadeszły do Genuy, a przeto nie są podejrzane o parcyalność dla rządu, znajdują się wszystkie miasta wyspy w ręku wojska, na które po dwukroć wprawdzie, jednak każdą razą bezskutecznie nacierali rokoszanie, oszańcowani w górach pod Palermo i Messyna. Dnia 18. kwietnia uderzyło wojsko na powstańców w Carini. Walka trwała cztery dni, włącznie do 21. Az gdy wojsko otrzymało posiłki, zostali rokoszanie zmuszeni do odwrotu na Partenico pozostawiając 250 poległych. Partenico leży przy wielkim gościńcu, który idzie z Palermo i Monreale do Marsala przez zachodnią połowę wyspy. Wojsko liczyło 300 poległych. Z obu stron była znaczna liczba rannych. Gdy rokoszanie ustąpili z Carini, podpalono miasto. Listy, które z Palermo otrzymano dnia 21. w Rzymie donoszą, że powodem do tego straszego postępu z miastem Carini było to, że po straceniu trzynastu rokoszaków w Palermo napadli rokoszanie w Carini na podjazdową kolumnę królewskiego wojska, złożoną z 26 ludzi, i wszystkich potracili.

Allg. Ztg. donosi, że generał Viglia, na rewii, w której został śmiertelnie ranny, nie pełnił ani służby wojskowej, ani też był w uniformie; owszem przypatrywał się popisom wojskowym z swego powozu i w ubiorze cywilnym. Rannym był odłamkiem od stepła.

Niemce.

(Obrady w izbie nassauskiej nad konkordatem.)

Na posiedzeniu z dnia 25. kwietnia miała izba druga nassauskiego zgromadzenia stanów rozpoznawać sprawozdanie wydziału co do petycji wniesionych za i przeciw zawarciu konkordatu. Przedmiot obrad zwał się liczną publiczność, a po dłuższej, bardzo ożywionej debacie, w której kilku deputowanych katolickich odmawiało stanom kompetencji rozstrzygać w tej czysto-kościelnej sprawie, odrzuciła izba wniosek przystąpienia do porządku dziennego i powzięła następujące uchwały.

1. Wszystkimi przeciw 5 głosom: prosić rząd, by odstąpił od zawarcia konkordatu lub innej podobnej konwencji z biskupią stolicą.

2. Wszystkimi przeciw 1 głosowi: prosić rząd by stosunek między państwem a kościołem uregulował osobnym projektem ustawy w duchu zupełnej wolności sumienia i wyznania.

3. Zalecić rządowi do uwzględnienia, czy względem obrady katolickich probostw nie dałaby się ułożyć jakaś (prowizoryczna) umowa z stolicą biskupią.

A z y a.

(Stosunki Azyl centralnej.)

Bombaj, 17. marca. Według wiadomości, jakie *Lahore Chronicle* miał utrzymać z Kabulu, czuje się Dost Mohamed mocno dotkniętym, że generałny gubernator nie zaprosił go do Peszaweru. Grozi teraz jak słycać połączyć się z Rosyą, bo Anglia nie wiele edaje się cenić jego przymierze. Obecnie znajduje się zresztą Dost Mohamed w bardzo przykrem położeniu, bo z natchnienia Rosyi jak mówią najechał kraj jego Król Bochary a jednocześnie zagraża mu i Persya. Rosyjscy oficerowie przebrani za kupców mają przewozić wojsku Króla Bochary, a przyciśnięty z dwóch stron prosi już Dost Mohamed o pokój możnego przeciwnika.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 3. maja. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza notę Thouvenela z dnia 16. kwietnia, która stara się wykazać, że wezwanie zneutralizowanych okregów sabaudzkich nie zmienia w niczem położenia Szwajcaryi.

Wezorański *Monitor* ogłosił notę Francyi do głównych mocarstw w sprawie neutralizacyi Sabaudyi. Francya zgadza się na zupełne wykonanie artykułu 92 aktu kongresu wiedeńskiego, więcej nie można żądać od Francyi.

Turyń, 30. kwietnia. *Unione* podaje list z Genuy z doniesieniem, że okręt z ochotnikami i bronią gotował się już odplynąć do Sycylii, ale wstrzymano jego odjazd.

Turyń, 1. maja. W zebranej dziś izbie nie było więcej jak 40 deputowanych, nie przyszło zatem do zagajenia obrad. Prezydent odroczył następne posiedzenie do dnia 4. maja.

Medyolan, 2. maja. *Perseveranza* wyraża się, że wiadomości z Sycylii są bardzo sprzeczne. Z Neapolu donoszą, że liczne bandy powstańców poraziły wojska w głębi wyspy, i że tylko w większych miastach nie udało się powstanie. Od dnia 26. kwietnia nie ma żadnych wiadomości z Sycylii.

Bononia, 30. kwietnia. Listy z Rzymu zapewniają, że kardynał Antonelli ma wkrótce ustąpić, i że wojska francuskie niebawem wyjdą z Rzymu.

Hanower, 3. maja. Izba druga po czterogodzinnej debacie potwierdziła wczoraj postępowanie rządu w obec petycji harnbrskiego magistratu i potępiła jednocześnie dążności stowarzyszenia narodowego.

Madryt, 2. maja. Królowa wydała ogólną amnestyę dla wszystkich tych, co skompromitowali się w ostatnich wypadkach, ale poddawszy się, chcą złożyć przysięgę wierności. Infanci otrzymają napowrót swą rangę i swe godności.

— Wczorajsza *Gaceta de Madrid* obwieszcza dekret, który udziela ogólnej amnestyi za przewinienia polityczne. Hrabie Montemolin i jego brata odwiezie okręt wojenny do jednego z portów zagranicznych według ich własnego wyboru. Kortezy mają zebrać się dnia 25go b. m. *Constitutionnel* nadmieniam: Jedynym warunkiem udzielonej ogólnej amnestyi w Hiszpanii jest złożenie przysięgi wierności Królowej Izabelli.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na waju.)

Olomuniec, 25. kwietnia. Na dzisiejszym targu było wszystkiego 52 wołów z Galicyi, a i z tego niesprzedano jeszcze 5 sztuk. Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem; cennar mięsa wypadł na 20zł. 89c. w. a. Za najlepszą parę wołów, wagi 1000 $\mathcal{E}$ mięsa 120 $\mathcal{E}$ łożu płacono 240zł.; za najposledniejszą parę wagi 520 $\mathcal{E}$ i mięsa i 40 $\mathcal{E}$ łożu 122zł.; cena przeciętna z 39 sprzedaży wypadła na 160zł. w. a. za 720 $\mathcal{E}$ mięsa i 80 $\mathcal{E}$ łożu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. maja.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Skarbek Miecz. AT, z Magdalówki. — Abancourt Ks., z Wiednia.

Hotel Langa: Hermann Klem, c. k. kapitan, z Wiednia.

Hotel angielski: Stenzel Jan, c. k. radca sądu obw., i Leichardt Antoni, c. k. dyrektor pow. finansów, z Sambora. — Lewicki Hip., c. k. notaryusz, z Jaworowa.

Hotel Kuhna: Schenk Jan, c. k. radca finans., z Żółkwi.

Do domu zajezdnego nr. 176 $\frac{1}{2}$: Pokutyński Stan., z Tarnopola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. maja.

PP. Tschöreh Fryd., c. k. komisarz obw., do Przemyśla. — Brzeżany Maur., do Kończak. — Gonata Kenst., do Włoch. — Komarnicki Jan, do Magierowa. — Schenk Jan, c. k. radca finans., do Żółkwi. — Hr. Ożarówski Konst., do Lackiego. — Hr. Mier Felix, do Radziechowa. — Juriewicz Stan., do Przeworska. — Szymanowski Franc., do Bobiatyna. — Niezabitowski Lud., c. k. porucznik, do Uherzec. — Obertyński Jan, c. k. podpor., do Stranibah.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323.73	+ 10.0°	71 8	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	323.95	+ 14.9°	51 8	wschodni "	"
10. god. wiecz.	323.19	+ 9.8°	66 0	połud.-wsch. "	"

T E A T R.

Dzisiaj opera niemiecka: „Die weisse Frau.“

Jutro trajedyja niemiecka: „Das Irrenhaus zu Dijon.“

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 7. maja: Sprzedaż dóbr Brzyzawa i Wola brzyzawska w Przemyslu. — Sprzedaż realności nr. 66 w Tarnopolu, a realności nr. 527

w Brodach. — Sprzedaż materiału drewnianego z kilku tartaków w Dolinie.

Dnia 9. maja: Sprzedaż sumy ciężkiej na dobrach Nawary w Lwowie.

Dnia 10. maja: Sprzedaż dóbr Koszałów we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 84 1/4 we Lwowie.

Dnia 11. maja: Sprzedaż realności nr. 473 1/2 we Lwowie.

Dnia 18. maja: Sprzedaż części dóbr Chlebowice Swirskie w Złoczowie.

Dnia 21. maja: Licytacja na wybudowanie nowego domu karnego dla wojska w Czerniowcach we Lwowie. — Sprzedaż dóbr Średnia wieś w Przemyślu. — Wydzierzawienie dochodów miejskich w Sniatynie. — Sprzedaż realności nr. 685 1/4 we Lwowie.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 4. maja.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 81.—. Metaliki po 5% za 100 zlr. 71.—; po 4 1/2% za 100 zlr. —; po 4% za 100 zlr. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zlr. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akeye. Banku narodowego sztuka 872 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 194.40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zlr. —.

Wexlowy. Angsburg za 100 zlr. półn. niemieck. waluty 113 —. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 131 50. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 27, dukaty ces. pełnej wagi i korony — półkorony —.

Kurs lwowski.

Table with columns for 'gotówka' and 'towarem', sub-columns for 'zł.' and 'c.', and rows for various bank notes and currencies like 'Dukat holenderski', 'Dukat cesarski', etc.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Table with columns for 'zł.' and 'cent.', and rows for 'Instytut kupił przez kuponów 100 po', 'przedat', 'dawał', 'żądał', etc.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 1. maja.

Table with columns for 'pien.' and 'towar.', and rows for '1. Dług publiczny', 'A. Państwa', 'W austr. wal.', 'Z pożyczki narod.', 'Metaliki', 'Renty Como', 'Wyłos. obl. dawn.', 'Przez. do los. obl.', 'B. Krajów koronnych', 'Nizszej Austrii', 'Węgier', 'Ban. Tem.', 'Galicyi', 'Bukowiny', 'Siedmiogrodu', 'Lom. wen. pożycz.', 'Wen. pożyczka'.

Table with columns for 'pien.' and 'towar.', and rows for 'Dług Tyrola', 'Dług Saleburga', 'Dług Krainy', '2. Stan oblig. domestykaln.', '3. Akeye.', 'Banku nar.', 'Inst. kred. dla handlu po', 'Niz.-aust. tow. eskomt.', 'Póln. kolei po 1000 zlr. m.k. 1995', 'Kol. Ces. Elżbiety po 200 zlr. 188', 'Póln.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zlr. m. k.', 'Kolei Cisy po 200 zlr. m. k.', 'Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zlr. w. a. czyli 500 fr.', 'Kol. Karola Lud. po 200 zlr. m.k. z wpl. po 80 zlr. (40%) 129.50', 'Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zlr. m. k.', 'Kol. Bustehradzka po 500 zlr. m. k.', 'Kolej Ausig.-Ciepl. po 200 zlr. m. k.', 'Kol. Bern. Ross. po 200 zlr. m. k.', 'Kolej z wplata 60 zlr. (30%)', 'Kol. Bern. Ross. po 200 zlr. m. k.', 'dtto. z pierwszeństwem po 200 zlr. m. k.'.

Table with columns for 'pien.' and 'towar.', and rows for 'Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górń. po 200 zlr. w. a.', 'Austr. towarz. żegl. par. po 500 zlr. m. k.', 'Lloyda w Tryeście po 500 zlr. m. k.', 'Mostu lańc. w Peszcie po 500 zlr. m. k.', 'Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zlr. m. k.', 'Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zlr. m. k.', '4. Listy zastawne.', 'Banku narodowego przeznac. do w mon. kon. los. po 5% 92', 'Banku narodowego na 12 m. 5% za 100 zlr. 100', 'Gal. Tow. kred. po 4% 84', '5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.', 'Kolej Elżbiety po 5% za 100 zlr. m. k.', 'Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.', 'Kol. półn. po 100 zlr. m. k.', 'Kol. Lomb. wen. po 500 fr. 135', 'Kol. Gloggn. za 100 zlr. 84', 'Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zlr. m. k.', 'Lloyda za 100 zlr. 91.50', '6. Losy.', 'Inst. kred. dla handlu po 100 zlr. w. a.', 'Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zlr. m. k.', 'Pożycz. Trye. po 100 zlr. w. a.', 'Pożycz. miasta Budy po 40 zlr. w. a.'.

Table with columns for 'pien.' and 'towar.', and rows for 'Esterhazego po 40 zlr. m. k.', 'Salma po 40 zlr. m. k.', 'Palfiego po 40 zlr. m. k.', 'Clarego po 40 zlr. m. k.', 'St. Genoa po 40 zlr. m. k.', 'Windischgrätzka 20 zlr.', 'Waldsteina 20 zlr.', 'Keglevicha 10 zlr.', 'Weksle. (Na 3 miesiące.)', 'Amsterdam za 100 zł. hol. 112', 'Angsburg za 100 zł. w. p. n. 112', 'Berlin za 100 tal.', 'Wrocław za 100 tal.', 'Frankfurt za 100 zł. w. p. n. 112.50', 'Genoa za 100 lic. pi-m.', 'Hamburg za 100 M. B.', 'Lipsk za 100 tal.', 'Liwurna za 100 lir. tost.', 'Londyn za 10 ft. szt. 131', 'Lugdun za 100 fr.', 'Medyolan za 100 zł. w. a.', 'Maraylia za 100 fr.', 'Paryż za 100 fr.', 'Praga za 100 zł. w. a.', 'Tryest za 100 zł. w. a.', 'Wenecya za 100 zł. w. a.', '(31 dni po ukazaniu.)', 'Bukareszt za 100 piast. wol.', 'Konstantynopol za 100 piast. tur.', 'Dyskonto weks. Bank. nar. 5%', 'Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ. 5%', 'Kurs złota. w przecięciu w w. a.', 'Dukaty ces. men. 6 zł. 22 1/2 c.', 'dtto. pełnej wagi 6 zł. 22 c.', 'Korona 18 zł. 66 c.', 'Półkorona 18 zł. 66 c.', 'Napoleonkor 18 zł. 66 c.', 'Rosyjski impery. 18 zł. 66 c.', 'Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.'.

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) W ciągu miesiąca kwietnia r. b. skazała tutejsza e. k. władza bezpieczeństwa, za przekroczenie przepisów w meldunkowych: Franciszkę N., Julię S., Jana N., Felixa M., Józefa N., Sabinę S., Wacława K., i Kazimierza Sz.; a za znieważenie niedzieli: Süßmanna B., Reisele B., Zacharyasza P., Wincentego J. i Majera R. — wszystkich na kary pieniężne, które oddano na miejscowy fundusz ubogich; — zaś furmanów Jana H., Onufrego S., Wawrzyńca F., Alexandra Z., Iwana B. i Michała O. za przekroczenie regulaminu jazdy na karę chłosty cielesnej

Nadto wydarzyły się w ciągu zeszłego miesiąca następujące nadzwyczajne wypadki w naszym mieście:

1) Pięcioletni syn tutejszego majstra blacharskiego Mendla Z. spadł 24. kwietnia z ganku 3go piętra na dziedziniec, ale podług raportu przywołanych lekarzy nie odniósł żadnego niebezpiecznego uszkodzenia.

2) Dnia 5. kwietnia zapaliła się sadza w kominie domu nr. 199 1/4, ale ogień przytłumiony natychmiast nie wyrządził żadnej szkody.

3) Tutejszy właściciel domu i różownik Józef K. zasnął 13. kwietnia nagle na ulicy i zaniesiony natychmiast do swego pomieszczenia umarł na krwiotok.

4) Magdalena T., dziewczyna 20letnia, chcąc odebrać sobie życie, skoczyła 25 kwietnia z okna 3go piętra pod nr. 141 w mieście, ale mimo upadku z takiej wysokości niezabiła się, tylko złamała lewą a wywichnęła prawą nogę i zabrano ją natychmiast do głównego szpitalu.

(Trzęsienie ziemi.) Na wyspie Veglia daly się czuć dnia 11 kwietnia gwałtowne wstrząśnienia ziemi, poprzedzone przerażającym hukem podziemnym.

Na szczęście trwało wszystko tylko kilka sekund. Niebo osłaniały chmury, a wiatr północny był tak silny, że paropływ Lloyda w powrocie z Lussin musiał zwinąć do portu na Veglii i stać noc całą. W tym samym dniu pojawiły się w pobliżu Zadry szczególniejsze goście dwa tak zwane według Cuviera siwa delfiny (Delphinus griseus) w długości ośmiu do 9 stóp. Podpiły aż na sam mialki brzeg, a pojmane i zabite odeszły do Zadry.

(Okręt „Adriatic.”) Do Hawru zawinął temi dniami z Nowego Yorku jeden z najpiękniejszych i największych okrętów, jakie dziś krążą po oceanie, paropływ „Adriatic.” Okręt ten obejmuje 351 stóp długości, 50 stóp szerokości i 32 głębokości. Sala jadalna 75 stóp długa a 28 szeroka może pomieścić w sobie wygodnie 300 ludzi.

Dodatek tygodniowy Nr. 18.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Galicyjska kasa oszczędności. Zamknięcie rachunku galicyjskiej kasy oszczędności w szesnastym roku istnienia 1859.
2) Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczeniów w lwowskim okręgu administracyjnym w roku 1858 i 1859.
3) Starostwo Sanockie. Dokument z r. 1402 i kilku lat późniejszych. Wypis z metryk koronnych zawierający rewizye Starostwa Sanockiego, uakuczanioną r. 1565 przez Krzysztofa Sokołowskiego, starosty rogozińskiego, na mocy ustawy z r. 1563.